

SDP:n aluevaltuustoryhmän puheenvuoro

79 § Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategian laatiminen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja muut kuulijat

Sosialidemokraattien aluevaltuustoryhmä haluaa kiittää viranhaltijoita valmistelutyöstä myös palvelustrategian osalta. Palvelustrategia korvaa aiemmin käytössä olleet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset. Tämä muutos ja aiemman ohjelmakokonaisuuden selkeyttäminen on paikallaan. Mielestämme esityksessä on nyt onnistuttu aiempaa paremmin selkeyttämään palveluita koskevia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Palvelustrategiaesityksen tavoitteet ovat mielestämme kannatettavia. Palvelujen pohjaaminen lakisääteisiin palveluihin ja vaikuttavimpiin toimintamalleihin on tietenkin kaiken lähtökohta. Palvelutarpeet ja toiminnan järjestäminen kustannusvaikuttavasti ohjaavat kaikkea toimintaa rinnakkain. Palvelutarpeen kasvu eri ikäryhmissä ja palveluissa haastaa meitä jatkuvasti. Tähän tulee pyrkiä vaikuttamaan kaikin mahdollisin keinoin ja tiiviillä kumppanuudella muiden toimijoiden kanssa.

Palvelurakenteen keventäminen ja perustason palveluihin panostaminen eri asiakasryhmien palveluissa on sinänsä kannatettavaa. Samaan aikaan se pitää sisällään huolen palvelutason heikentämisestä ja palvelujen myöntämisen kriteerien tiukentamisesta. Emme voi resurssia kohdentamalla varhaisen tuen ja perustason palveluihin kuitenkaan vaarantaa raskaammissa palveluissa toteutettavaa työskentelyä. Tästä esimerkkinä voidaan mainita vaikkapa tavoitteet huostaanottojen purkamisesta, lastensuojelun asiakasmäärien ja ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkamäärien vähentämisestä. Asiakkaan etu ja tuen tarve, ennen kaikkea heikommassa asemassa olevien ja lasten, tulisi olla aina toiminnan keskiössä. Se on kuitenkin vaarana unohtua tässä taloudellisen kriisin keskellä.

Palvelutuotannon keventäminen sekä liikkuvien palvelujen ja digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen tulee tehdä asiakaslähtöisesti ja asiakkaiden erilaiset tarpeet sekä toimintaedellytykset huomioiden. Vaikka tavoitteena onkin rakenteen keventäminen, tulee myös huomioida riittävän kivijalkapalvelun ja kasvokkaisen kohtaamisen tarve ja toimipisteissä säilytettävän palvelun kehittäminen. Myös digitaalisia palveluja tulee tuottaa ja kehittää esimerkiksi sote-asemien toiminnan yhteydessä. Neuvontaa ja ohjausta on tarjottava riittävästi niille asiakkaille, joilla on valmius ja halukkuus digitaalisen asioinnin käyttöönottoon. Meillä on tehty erittäin hyvää työtä digitaalisen asioinnin kehittämiseksi ja sitä tulee jatkaa talouden reunaehdot huomioiden.

Valtuustoryhmämme mielestä yksi keskeisimmistä tavoitteista on oikea-aikainen hoitoon- ja palveluihin pääsy. Pidämme kannatettavana myös palvelustrategiassa mainittua oman palvelutuotannon kasvattamista ja sinne ohjaamista. Se on paitsi kustannustehokasta myös

toiminnan laadun ja kehittämisen näkökulmasta tavoiteltavaa. YTA-yhteistyötä tulee vahvistaa ja erikoissairaanhoidon keskinäistä työnjakoa tarkastella, mutta emme kaipaa vastakkainasettelua varsinkaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välille. Palvelupolkujen tulee olla sujuvia kaikissa palveluissa ja monialaista yhteistyötä tulee vahvistaa. Työnjaon tulee olla selkeää niin perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon kuin sosiaalihuollon välillä, ja myös näiden sisäistä työnjakoa tulee edelleen kehittää.

Palvelustrategian linjaukset yhteisövaikuttavuustyön toteuttamisesta ovat kannatettavia. Tähän pohjautuvasta työskentelystä perhekeskustoiminta on hyvä esimerkki, jota tulisi soveltaa vahvemmin myös muissa palveluissa yli organisaatio- ja hallintorajojen.

Haluamme lopuksi muistuttaa, että koko tämän hyvinvointialueuudistuksen yksi keskeinen tavoite oli toiminnan ja palvelujen integraatio. Tähän mennessä olemme saaneet huolestuttavaa viestiä palvelujen siiloutumisesta ja pirstaleisuudesta. Meidän pitää pystyä parempaan niin ammattien välisessä kuin hyvinvointialueen yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Asiakkaiden tilanteita tulisi tarkastella kokonaisuutena. Omalääkäri- ja monitoimijaiset tiimimallit tukevat tätä. Hoidon tarpeen arvion ja palvelutarpeen arvioinnin toteuttaminen perusteellisesti tulisi olla kaiken lähtökohta. Huolellinen tilanteen selvittäminen alkuvaiheessa edesauttaa asiakkaan tilannetta ja ohjautumista palveluissa sekä parhaimmillaan vähentää kustannuksia. Jos esimerkiksi pystymme panostamaan huolelliseen palvelutarpeen arviointiin, se voi itsessään olla jo tehokasta tukea ja ehkäistä raskaampien palvelujen tarvetta.

Meidän tulee jatkossa onnistua paremmin palvelustrategian tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannassa. Toimenpiteitä voisi vielä priorisoida, mutta sosialidemokraattien ryhmä on tämänhetkiseen esitykseen melko tyytyväinen. Palvelustrategian joustavaan muokkaamiseen tulee olla jatkuva valmius. Mielestämme kriittisintä nyt on, että päätökset ja johtaminen pohjautuvat jatkossa ajantasaiseen tietoon. Nyt tehdyillä päätöksillä toiminnan ja talouden seurannan tehostamisesta ja Fokus-raportoinnin käyttöönotolla pystymme tätä toivottavasti toteuttamaan.